

PHƯƠNG PHÁP TẢ NGƯỜI

I – PHƯƠNG PHÁP VIẾT MỘT ĐOẠN VĂN, BÀI VĂN TẢ NGƯỜI

1. Đọc các đoạn văn sau

Đoạn 1 :

Dương Hương Thư như một pho tượng đồng đúc, các bắp thịt cuộn cuộn, hai hàm răng cắn chặt, quai hàm bánh ra, cặp mắt nẩy lửa ghì trên ngọn sào giống

như một hiệp sĩ của Trường Sơn oai linh hùng vĩ. Dượng Hương Thư đang vượt thác khác hẳn dượng Hương Thư ở nhà, nói năng nhỏ nhẹ, tính nết nhu mì, ai gọi cũng vâng vâng dạ dạ.

(Võ Quảng)

Đoạn 2 :

Cai Tú là một người đàn ông thấp và gầy, tuổi độ bốn lăm, năm mươi. Mặt lão vuông nhưng hai má hóp lại. Dưới cặp lông mày lồm chồm trên gò xương, lắp lánh đôi mắt gian hùng. Mũi lão gồ sống mương dòm xuống bộ râu mép lúc nào cũng hình như cổ giấu giém, đây điệm cái mồm toe toét tối om như cửa hang, trong đó đóm đang mẩy chiếc răng vàng hợp của.

(Lan Khai)

Đoạn 3 :

Ông ôm giờ người sở tại, khăn chùng, áo dài ngồi cầm trịch, giơ cao chiếc dùi trống sơn son gõ mạnh xuống mặt trống ba tiếng thật đanh, thật giòn tò ý nhận lời. Quảm Đen quay ra đứng giữa sới. Ngay lúc ấy, ông Cản Ngũ cũng từ trên thềm cao bước xuống. Tiếng reo hò bốn phía tức thì nổi lên ầm ầm.

Ngay nhịp trống đầu, Quảm Đen đã lăn xả vào ông Cản Ngũ đánh ráo riết. Rõ ràng là anh muốn dùng cái sức lực đương trai của mình lấn lướt ông ta và muốn hạ ông ta rất nhanh bằng những thế đánh thật lắt léo, hóc hiểm. Anh vờn tả, đánh hữu, dúi trên, đánh dưới, thoắt biến, thoắt hoá khôn lường. Trái lại, ông Cản Ngũ thì xem ra có vẻ lại lờ ngờ, chậm chạp; dường như ông lúng túng trước những đòn đánh liên tiếp của Quảm Đen. Hai tay ông lúc nào cũng thấy dang rộng ra, để sát xuống mặt đất, xoay xoay chống đỡ. Keo vật xem chán ngắt [...]. Ông Cản Ngũ bỗng bước hụt, mất đà chui xuống. Quảm Đen đã như một con cắt luồn qua hai cánh tay ông Cản Ngũ ôm lấy một bên chân ông, bốc lên. Người xem bốn phía xung quanh reo hò ô cả lên. Thôi thế là ông Cản Ngũ ngã rồi, nhất định ngã rồi. Có khoẻ bằng voi thì cũng phải ngã.

Tiếng trống vật dồn lên, gấp rút, giục giã. Ông Cản Ngũ vẫn chưa ngã. Ông đứng như cây trống giữa sới trước những cặp mắt kinh dị của người xem. Còn Quảm Đen thì đang loay hoay gò lưng lại, không sao bê nổi cái chân ông Cản Ngũ. Cái chân tựa bằng cây cột sắt, chứ không phải là chân người nữa.

Ông Cản Ngũ vẫn đứng nghiêng mình nhìn Quảm Đen mồ hôi, mồ kê nhẽ nhại dưới chân. Lúc lâu, ông mới thò tay xuống nắm lấy khố Quảm Đen nhắc bỗng anh ta lên, coi nhẹ nhàng như ta giơ con éch có buộc sợi dây ngang bụng vậy.

Các đố ngồi quanh sới đều lặng đi trước thần lực ghê gớm của ông Cản Ngũ. Thôi thế là Quảm Đen bại rồi. Keo vật bị đánh bại một cách nhục nhã, cay đắng quá chừng.

(Kim Lân)

2. Trả lời các câu hỏi

- Mỗi đoạn văn trên tả ai ? Người được tả có đặc điểm gì nổi bật ? Đặc điểm đó được thể hiện ở những từ ngữ và hình ảnh nào ?
- Trong các đoạn văn trên, đoạn nào tập trung khắc họa chân dung nhân vật, đoạn nào tả người gắn với công việc ? Yêu cầu lựa chọn chi tiết và hình ảnh ở mỗi đoạn có khác nhau không ?
- Đoạn văn thứ ba gần như một bài văn miêu tả hoàn chỉnh có ba phần. Em hãy chỉ ra và nêu nội dung chính của mỗi phần. Nếu phải đặt tên cho bài văn này thì em sẽ đặt là gì ?

Ghi nhớ

- Muốn tả người cần :
  - Xác định được đối tượng cần tả (tả chân dung hay tả người trong tư thế làm việc) ;
  - Quan sát, lựa chọn các chi tiết tiêu biểu ;
  - Trình bày kết quả quan sát theo một thứ tự .
- Bộ cục bài văn tả người thường có ba phần :
  - Mở bài : giới thiệu người được tả ;
  - Thân bài : miêu tả chi tiết (ngoại hình, cử chỉ, hành động, lời nói, ...) ;
  - Kết bài : thường nhận xét hoặc nêu cảm nghĩ của người viết về người được tả .

II – LUYỆN TẬP

1. Hãy nêu các chi tiết tiêu biểu mà em sẽ lựa chọn khi miêu tả các đối tượng sau đây :

- Một em bé chừng 4 – 5 tuổi ;
- Một cụ già cao tuổi ;
- Cô giáo của em đang say sưa giảng bài trên lớp.

2. Hãy lập dàn ý (cơ bản) cho bài văn miêu tả một trong ba đối tượng trên.

3. Đoạn văn sau đã bị xoá đi hai chỗ trong ngoặc (...). Nếu viết, em sẽ viết vào chỗ trống đó như thế nào ? Em thử đoán xem ông Cản Ngũ được miêu tả trong tư thế chuẩn bị làm việc gì ?

Trên thềm cao, ông Cản Ngũ ngồi xếp bằng trên chiếu đậu trắng, cạp điếu. Ông ngồi một mình một chiếu ; người ông đỏ như (...), to lớn, lâm liệt, nhác trông không khác gì (...) ở trong đèn. Đầu ông buộc một vuông khăn màu xanh lục giữ tóc, mình trần, đóng khố bao khăn vát.

(Theo Kim Lân)